

Investování pro začátečníky

3. zcela přepracované vydání

Petr Syrový

první kroky začínajícího investora

do čeho investovat a do čeho ne

jak sestavíte portfolio

rizika, se kterými musíte počítat

jaké výnosy můžete očekávat

názorné příklady, tabulky, grafy

Investování pro začátečníky

3. zcela přepracované vydání

Petr Syrový

Grada Publishing

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Edice Investice

Petr Syrový

Investování pro začátečníky

3. zcela přepracované vydání

Vydala GRADA Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7, jako svou 6235. publikaci

Foto na obálce Allphoto

Realizace obálky Jan Dvořák

Sazba Jan Šístek

Odpovědná redaktorka Ing. Michaela Průšová

Počet stran 128

Třetí vydání, Praha 2016

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© **GRADA Publishing, a.s., 2016**

ISBN 978-80-271-9216-8 (ePub)

ISBN 978-80-271-9215-1 (pdf)

ISBN 978-80-271-0092-7 (print)

GRADA Publishing: tel.: 234 264 401, fax: 234 264 400, www.grada.cz

Obsah

Přehled grafů	9
Předmluva	11
1. Než začnete investovat	13
1.1 K čemu jsou investice	14
1.1.1 Peníze na budoucnost	14
1.1.2 Peníze na jakýkoli cíl	16
1.1.3 Rozdělené investice do „hrníčků“	16
1.1.4 Jak se starat o úspory	18
1.2 Co řešit ještě před investováním	20
1.2.1 Likvidní rezerva	20
1.2.2 Zajištění	21
1.3 Výnos a riziko	21
1.3.1 Neznalý investor chce co nejvyšší výnos	21
1.3.2 Rozlišujeme rizika	22
1.4 Paleta rizik a výnosů	24
1.4.1 Požadavek: Nepřijít o peníze	24
1.4.2 Požadavek: Eliminovat inflaci	25
1.4.3 Požadavek: Nadprůměrný zisk	28
1.4.4 Požadavek: Maximální zisk	30
1.4.5 Jak si vedly investice za posledních 20 let	33
1.4.6 Porovnání výnosu a rizika pro všechny instrumenty	34
1.4.7 Investice a inflace	36
1.5 Jaké výnosy můžeme aktuálně očekávat?	37
1.5.1 Instrumenty peněžního trhu	38
1.5.2 Dluhopisové investice	39
1.5.3 Akciové investice	40
1.6 Doba investice je důležitá	40
1.6.1 Výnos investice dle doby	41
1.6.2 Riziko investice dle doby	42
2. Stručný návod pro investice	45
2.1 Volba vhodné strategie	45
2.1.1 Tabulka investic	45
2.1.2 Vhodná strategie v 10 krocích	47
2.1.3 Jak hledat vhodnou strategii – příklady	48
2.2 Volba produktu	51
2.2.1 Použijte raději fondy	52
2.2.2 Fond by měl reprezentovat celý trh	53

2.2.3	Nevybírejte podle historické výkonnosti	54
2.2.4	Další důležité parametry fondů	55
2.2.5	Kde fond nakoupit	57
3.	Co se hodí dále vědět o fondech	58
3.1	Jak fond funguje	58
3.2	Co je uvnitř fondů	59
3.2.1	Akciové investice	59
3.2.2	Dluhopisové investice	62
3.3	Základní dělení fondů	64
3.4	Fondy peněžního trhu	65
3.4.1	Jaký fond si vybrat?	67
3.5	Fondy dluhopisové	67
3.5.1	Čím se dluhopisové fondy liší	67
3.5.2	Obecný dluhopisový fond	68
3.5.3	Dluhopisy emerging markets (střední a východní Evropa)	69
3.5.4	High yield dluhopisy	69
3.5.5	Korporátní dluhopisy	70
3.5.6	Porovnání fondů	71
3.5.7	České nebo zahraniční	73
3.6	Fondy akciové	74
3.6.1	Světové akcie	74
3.6.2	Jaké fondy se nabízejí	74
3.6.3	Jaký fond potřebujeme	74
3.6.4	Zkontrolujte si alokaci	75
3.7	Fondy smíšené	76
3.7.1	Poměr akcií a dluhopisů	76
3.7.2	Nabídka fondů	77
3.7.3	Akciová složka a dluhopisová	77
3.7.4	Koupit smíšený, nebo si ho vyrobit sami?	78
3.8	Zajištěné fondy	78
3.8.1	Co nabízejí fondy	78
3.8.2	Jaké fondy existují	79
3.8.3	V dobách nízkých sazeb nejsou zajímavé zajištěné fondy	79
3.8.4	Pro koho jsou vhodné	80
3.9	Fondy životního cyklu	80
3.9.1	Fondy „stárnou“ s vámi	80
3.9.2	Pro koho se hodí	81
3.10	Fondy a poplatky	82
3.10.1	Vstupní (prodejní) poplatky	82
3.10.2	Pravidelné (manažerské) poplatky	83
3.10.3	Náklady měřené TER	83
3.10.4	Které poplatky jsou důležitější? Vstupní nebo manažerské?	84
3.10.5	Poplatky u pravidelných investic	85

4.	Oblíbené produkty	87
4.1	Stavební spoření	87
4.1.1	Vlastnosti stavebního spoření	87
4.1.2	Stavební spoření řadíme mezi dluhopisové investice	88
4.1.3	Stavební spoření po vázací lhůtě (po 6 letech)	89
4.2	Penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření	90
4.2.1	Penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření	90
4.2.2	Strategie spoření	91
4.2.3	Investiční brzda	91
4.2.4	Státní příspěvky	92
4.2.5	Jak využívat penzijní připojištění	93
4.2.6	Jak využívat doplňkové penzijní spoření	93
4.3	Životní pojištění	93
4.4	Spořicí účty a termínované vklady	94
5.	Užitečné rady	96
5.1	Akcie stojí za zvážení	96
5.1.1	Špetka akcií riziko nezvyšuje	96
5.1.2	Kolik riskujete, když investujete trochu do akcií?	97
5.2	Pozor na měnové riziko	97
5.3	Pravidelné investice	98
5.3.1	Průměrování nákupní ceny	99
5.3.2	Ukázka dlouhodobé investice	100
5.3.3	Na počátku riskujeme málo peněz	101
5.3.4	Musíme včas brzdit	101
5.3.5	K čemu využít pravidelné investování	102
5.3.6	Při jednorázové investici nevstupujte na trh najednou	102
5.3.7	Nevystupovat z trhu najednou	102
5.4	Následná péče o investice	103
5.4.1	Přiblížení konce investice	104
5.4.2	Změny na naší straně	105
5.4.3	Výnosy a ztráty portfolia	105
6.	Investorské chyby	107
6.1	Neexistuje jednoduchá a rychlá cesta k bohatství	107
6.1.1	Pozor na podvody	107
6.1.2	Netipujte podhodnocená aktiva	108
6.1.3	Výběr nejvýnosnějšího fondu z minulosti	109
6.2	Řízení se dle emocí	109
6.3	Přílišná aktivita	111
6.4	Špatné počáteční požadavky	111
6.4.1	Zbytečně konzervativní portfolio	111
6.4.2	Podceněná likvidita	112

6.4.3	Podceněné riziko	112
6.5	Úzce (módně) zaměřené portfolio	112
7.	Další možnosti investování	114
7.1	Další investiční nástroje	114
7.1.1	Zahraniční fondy	114
7.1.2	Investiční certifikáty	115
7.1.3	ETF	116
7.1.4	Konkrétní akciové investice.	117
7.2	Lépe diverzifikujte	118
7.3	Přidejte další třídy aktiv	119
7.3.1	Nemovitosti na pronájem.	119
7.3.2	Komodity	120

Přehled grafů

Graf 1 Velikost spotřeby v závislosti na tom, jestli si odkládáme stranou nebo nikoli	15
Graf 2 Objem majetku, pokud si budeme část příjmů odkládat stranou	16
Graf 3 Očekávaná výše renty při různém dosaženém výnosu. (Při vkladu 1 000 Kč měsíčně, době investice 20 let a době pobírání renty 20 let)	19
Graf 4 Průměrné a minimální výnosy nástrojů peněžního trhu v porovnání s inflací	26
Graf 5 Výnosy nástrojů peněžního trhu v porovnání s inflací v horizontu 5 let	26
Graf 6 Průměrné a minimální výnosy dluhopisových instrumentů v porovnání s inflací	27
Graf 7 Výnosy dluhopisových investic v horizontu 5 let	28
Graf 8 Průměrné a minimální výnosy smíšených investic (s obsahem 30 % akcií) v porovnání s inflací	29
Graf 9 Průměrné a minimální výnosy smíšených investic (s obsahem 60 % akcií) v porovnání s inflací	29
Graf 10 Výnosy smíšených investic v horizontu 5 let.	30
Graf 11 Průměrné a minimální výnosy akciových investic	31
Graf 12 Roční výnosy akciových investic v letech 1928 až 2009.	32
Graf 13 Výnosy akciových investic v horizontu 5 let.	32
Graf 14 Výnosy jednotlivých instrumentů v horizontu 20 let	34
Graf 15 Průměrné a minimální roční výnosy jednotlivých druhů investic	35
Graf 16 Ukazuje, jaká by byla reálná hodnota investované 1 Kč do akciových trhů v minulosti. V grafu jsou zobrazeny všechny hodnoty, jakých v minulosti investice dosáhla. Tmavá část uprostřed ukazuje, jak dopadla investice ve většině případů (typicky). Směrem ke kraji, kde graf zesvětluje, jsou méně časté případy.	42
Graf 17 Ukazuje, jaká je šance, že naše investice prodělá (v reálných) hodnotách.	43
Graf 18 Vývoj hodnoty fondu peněžního trhu od založení do konce roku 2015.	66
Graf 19 Porovnání vývoje dluhopisových fondů s různou rizikovostí portfolia.	72
Graf 20 Zastoupení jednotlivých zemí v indexu MSCI ACWI.	76

Graf 21 <i>Příklad složení fondu životního cyklu: s přibližujícím se časovým horizontem klesá podíl akcií . . . . .</i>	<i>81</i>
Graf 22 <i>Hodnota portfolia při pravidelné investici kurzu fondu . . . . .</i>	<i>100</i>
Graf 23 <i>Vývoj hodnoty portfolia, pokud bychom v posledních 20 letech investovali 100 USD měsíčně. . . . .</i>	<i>101</i>

Předmluva

Kniha je napsána pro čtenáře, který má minimální znalosti v oblasti investic a rád by se o nich něco dozvěděl. Je to člověk, který nemá dost času na to, aby mohl denně pročítat finanční rubriky novin a sledovat ekonomické zpravodajství o pohybu inflace, posílení koruny, růstu ceny ropy a poklesu ceny dolaru. Těmto informacím ani detailně nerozumí. Přesto o základních pojmech má alespoň tušení. Ví, že existují fondy, že existuje inflace, která ubírá kupní sílu penězům. Ví, že dobře uložené peníze mohou vydělávat.

Tato kniha pomůže čtenáři v základní orientaci v oblasti investování. Je to jednoduchý návod na používání investic. Při koupi mobilního telefonu, auta nebo pračky si studujeme návod. Respektive nestudujeme. Zkusíme metodou pokusu a omylu dojít k tomu, jak to vlastně funguje. Když si nevíme rady, voláme kamarádovi, který „prý“ rozumí autům, telefonům nebo si v poslední době také koupil pračku. Tedy myslíme si, že tomu rozumí alespoň o chlup lépe než my. A když všechno selže, podíváme se do návodu.

Stejně postupujeme i při investici do fondu. Zkusíme nějaký koupit, protože nás zaujala reklama nebo proto, že vyšel dobře v porovnání v novinách. Někdy se spolehne na radu kamaráda. Využíváme fond a jsme s ním více či méně spokojeni. Když jsme nespokojeni, hledáme pomoc.

Tato kniha je návodem, jak používat fondy. Když si tento návod pročteme, vyvarujeme se základních a zbytečných chyb, kterých se dopustilo mnoho a mnoho investorů před námi.

Publikace se snaží být co nejbližší čtenáři, který se v problematice investování příliš nepohybuje. Proto se budeme snažit některé věci maximálně zjednodušovat, aby byly dobře pochopitelné. Toto zjednodušení někdy bude na úkor odborné přesnosti. Necht' mi tedy odborná veřejnost odpustí, že v této knize zazní některá doporučení, která jsou vhodná pro investora začátečníka. Doporučení ale mají své mouchy, protože bychom našli řešení, která budou o kousek lepší. Jenže investor začátečník by je nepochopil a zbytečně by mu pletla hlavu.

Jsme v podobné roli jako učitel jazyků, který má před sebou člověka, který by rád za 3 měsíce jel do Londýna, ale neumí anglicky. Musíme ho naučit pár slovíček, základní gramatiku a vybavit slovníkem. Když se domluví, ale angličtina bude vykazovat mnoho gramatických chyb,

budeme to považovat za úspěch. Tohoto „studenta“ nemůžeme zatěžovat tím, jaký je rozdíl mezi britskou a americkou angličtinou nebo jak nejlépe přeložit dílo Shakespeara. Tyto diskuze jsou na jiné publikace.

Do knihy se nevešlo všechno. Pokud byste tam něco nenašli a chtěli to prodiskutovat, obraťte se na mě na e-mail: syrovypetr@seznam.cz

1. Než začnete investovat

Než se pustíme do investic, měli bychom si uvědomit, jestli jsou investice pro nás vůbec vhodné. Abychom si nepřichystali nepřijemná překvapení. Musíme si uvědomit, co od investic očekáváme. Pokud máme nereálná očekávání, nutně budeme jednoho dne zklamáni, očekávání se nenaplní.

Investujte dle vašich znalostí.

Investujte jen do produktů, kterým rozumíte a u kterých víte, co od nich můžete očekávat. Když držíte investice, kterým rozumíte, je vaše situace jednodušší.

Představte si, že jste koupili fond, očekáváte zisky, jste schopni se smířit se ztrátou 5 % z hodnoty investice, ale ona najednou poklesne o 30 %. Nevíte, co s tím. Jste zmateni, panikaříte a rozhodujete se zbrkle pod vlivem emocí.

Jiná situace by byla, kdybyste věděli, že držíte investici, která může poklesnout třeba i o 50 % a kdybyste s tím počítali. Pokles o 30 % by neohrozil vaši finanční situaci, nepocítili byste finanční nouzi a věděli, že není třeba panikařit. Že je třeba jen trpělivost.

Investovat dle svých znalostí je úplně jednoduché pravidlo, v kterém se často chybuje. Přitom v ostatních oblastech života je naprosto samozřejmé¹.

Podobné je to třeba při lyžování: lyžujte podle vašich schopností. Ne podle toho, jak jezdí ostatní.

Než začnete investovat, musíte se s investicemi alespoň částečně seznámit. Pokud o nich nebudete vědět nic, budou vás čekat jen překvapení. A to většinou nepřijemná. V další kapitole vám s tím zkusíme pomoci.

Než budete investovat, je také potřeba mít v pořádku ostatní složky osobních financí – např. zajištění příjmu a majetku. Nemá smysl pouštět se do investic, debatovat o výnosech plus mínus nějaké to procento a přitom riskovat mnohamilionové škody na vlastním domě.

---

¹ Toto pravidlo používají i velcí investoři. Například Warren Buffet říká, že neinvestuje do něčeho, čemu nerozumí.

1.1 K čemu jsou investice

Abyste dosáhli svých cílů, musíte odkládat peníze stranou. Když už odkládáte peníze stranou, budete se ptát, jak s nimi hospodařit. Kam je ukládat a co nás může čekat.

1.1.1 Peníze na budoucnost

Investice jsou o tom, že si dnes odložíme peníze, abychom je mohli použít v budoucnu. Peníze, které máme dnes, si odkládáme na později.

Je to stejné jako, když se lidé kdysi učili konzervovat maso nebo ovoce. Měli období hojnosti, a proto odložili část potravin na doby příští. Třeba na zimu. Jediná jejich motivace byla, aby o to nepřišli. (Stejně jako někteří investoři.)

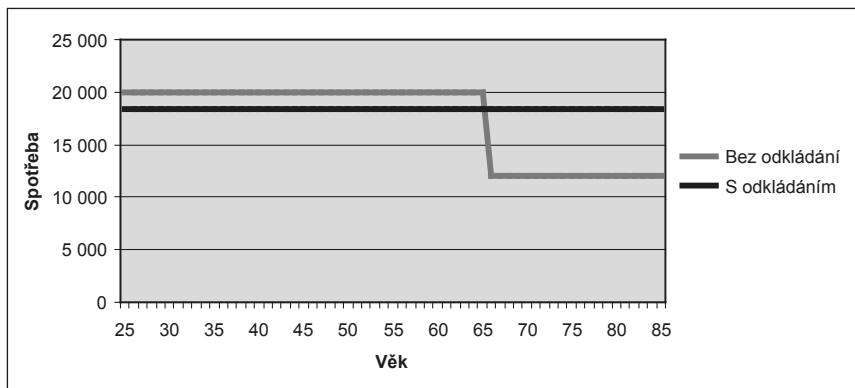
Také můžeme chtít, aby naše peníze, které si dnes odkládáme, přinesly zisk. Zde by se možná hodilo přirovnání s pšenicí. Lidé kdysi měli na výběr: buď ji spotřebuji hned, nebo ji zasadím a pak sklídím mnohonásobně více. I tuto vlastnost mají investice: dnes odložíme, později sklídíme více.

Jsou v životě situace, na které je dobré se připravit. Situace, které se těžko řeší v okamžiku, kdy nastanou. Mezi ně patří koupě auta, koupě domu nebo výdaje spojené se studiem. Pokud se na to finančně připravíme a našetříme si peníze, máme více možností, které se nám nabízí. Máme peníze a už se jen rozhodujeme, jestli je dáme za roční zahraniční stáž, nebo ne. Nebo jestli si koupíme auto, které potřebujeme, nebo ne. Už neřešíme otázku: potřebujeme auto, ale musíme ho oželet, ani se nemusíme pouštět do nějakých nevýhodných úvěrů.

Když se podíváme na finanční život lidí, také vidíme dobu hojnosti a dobu nedostatku. Doba hojnosti (dostatku peněz) je typicky doba, kdy pracujeme. Doba nedostatku je doba, když budeme v důchodu. Zde dochází k poklesům příjmu.

Schematicky se to dá ukázat na grafu na následující straně.

Můžeme spotřebovávat přesně to, co vyděláme (světlá čára – „bez odkládání“) nebo můžeme část příjmů dávat stranou (tmavá čára – „s odkládáním“). Pokud zvolíme první možnost (světlo), máme se po dlouhou dobu

Graf 1 Velikost spotřeby v závislosti na tom, jestli si odkládáme stranou nebo nikoli

o trochu lépe. Pak ale přijde doba, kdy naše výdaje budou muset výrazně klesnout².

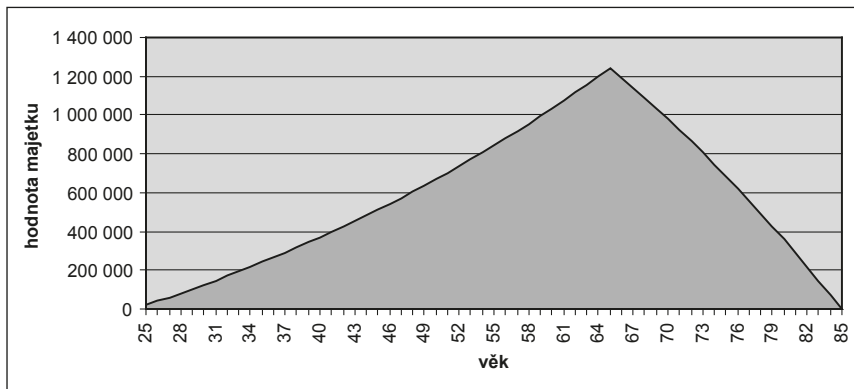
Jestli se chceme chovat rozumně jako naši předci, budeme část příjmů (úrody) dávat stranou a budeme je využívat v dobách, kdy naše příjmy poklesnou. Jestliže si trochu omezíme výdaje nyní, nebudeme se muset výrazně omezovat v budoucnu.

Odkládání příjmů povede k tomu, že budeme hromadit majetek. Jeho výše je na grafu na následující straně.

A o tento majetek je potřeba se dobře starat. Hlavně je potřeba ho ochránit a nepřijít o něj. Obrazně řečeno pro něj budeme potřebovat nějakou spižírnu, kam se nedostanou zloději, myši a plísň. Pokud to jen trochu půjde, budeme se snažit tento majetek rozmnožit.

O tom si povíme v dalších kapitolách. O tom je investování.

² Výše poklesu závisí na příjmech. Pro lidi s podprůměrným příjmem nebude pokles tolik dramatický. Výše důchodu není o tolik nižší než jejich podprůměrná mzda. U lidí s vyšším příjmem bude pokles citelnější.

Graf 2 Objem majetku, pokud si budeme část příjmů odkládat stranou³

1.1.2 Peníze na jakýkoli cíl

Máme-li jakýkoli velký výdaj, který se nedá zaplatit z jedné výplaty, **musíme si odkládat peníze stranou**. Chceme-li např. koupit za pět let ojeté auto, musíme dávat stranou malou částku, abychom si ho pak mohli koupit. Když to dělat nebudeme, budeme za pět let v situaci, kdy budeme potřebovat auto, ale nebudeme na něj mít. Budeme si na něj muset půjčovat a to bývá dražší cesta.

Máme-li před sebou jakýkoli cíl, stávají se z nás investoři. (Nebo spořitelé – viz další kapitola)

1.1.3 Rozdělené investice do „hrníčků“

Pro splnění cílů jako je studium dětí, koupě auta nebo zabezpečení v důchodu je klíčové **dávat si peníze stranou**.

Je dobré udělat si v penězích pořádek. Doporučujeme inspirovat se zkušeností našich babiček, které si rozdělily úspory a dávaly si je do jednotlivých hrníčků (obálek) s nápisem: „boty na zimu“, „na dovolenou do Krkonoš“, „na koupi rádia“, „na koupi skříně“ a podobně. Naším babičkám to pomáhalo udržovat si platební disciplínu. Viděly, kolik mají našetřeno a kolik chybí.

³ Počítáme se zhodnocením 2 % ročně. V realitě se počítá zpravidla se zhodnocením větším. Odkládáme 1 660 Kč měsíčně.

Tento postup můžeme vřele doporučit i v moderní době. Jenom budeme pro jednotlivé cíle používat dlouhodobější horizont. Podíváme se dále do naší finanční budoucnosti a pokusíme si představit, jaké peníze a kdy budeme potřebovat.

Typické střednědobé a dlouhodobé cíle, které si lidé chtějí splnit, jsou:

- vlastní bydlení,
- studium dětí a
- zajištění peněz na stáří (finanční nezávislost).

Jakmile si určíme cíle, založme si pomyslné hrníčky a začněme je plnit.

Z hlediska investičního plánu je to nutný základ. Pomáhá nám to totiž rozdělit si peníze pro jednotlivé časové horizonty. A podle toho také volíme správné finanční produkty. Jiné produkty volíme pro cíle za rok, jiné pro cíle za 5 let a jiné pro cíle za 20 let. Nemůže se nám tedy stát, že máme v dlouhodobých produktech peníze, které budeme potřebovat za rok. A naopak. Že máme peníze, které budeme potřebovat v důchodu, uložené v krátkodobých produktech.

Promíchání krátkodobých a dlouhodobých peněz je jednou z nejčastějších chyb investorů, která vede ke ztrátě peněz.

Abychom mohli peníze správně investovat, musíme mít odpověď na otázku: „**Na jak dlouho investujeme?**“ Mnoho investorů na tuto otázku nezná odpověď. Nebo odpovídají nekonkrétně: „Teď peníze nepotřebuji, možná tak za 3 nebo 5 let, nevím přesně.“ A pokud si odpovíme takto nekonkrétně, pak se klidně může stát, že je budeme potřebovat třeba za rok nebo dva. Také je větší šance, že ztratíme nervy, když hodnota investice po půl roce klesne o 5 %.

Pro přesnější určení, „**KDY**“ budeme peníze potřebovat, nám pomůže odpověď na otázku, „**NA CO**“ budeme peníze potřebovat. Když víme „na co“, automaticky víme „kdy“. Víme, kdy půjdeme do důchodu, kdy budou děti studovat nebo kdy se budou osamostatňovat⁴.

---

⁴ Sice nevíme, kdy přesně půjdeme do důchodu, ale pokud nám je dnes 40, tak to bude cca za 25 let. A jestli to nakonec bude třeba za 28 let, není žádná velká chyba. Stejně tak se studiem dětí. Jestli je dětem dnes 10 let a jestli chceme investovat pro ně, pak investujeme s horizontem nějakých 8 až 12 let. Taková přesnost úplně stačí.

Jakmile víme, kdy budeme peníze potřebovat, jsme schopni formulovat rozumné investiční zadání a můžeme hledat konkrétní řešení. Dokud nevíme, co vlastně chceme, nedá se řešení smysluplně hledat⁵.

1.1.4 Jak se starat o úspory

Klíčem ke splnění cílů je dávat peníze stranou. Bez toho, abychom dávali peníze stranou, žádný cíl nesplníme.

I kdybychom si opravdu (ne obrazně) založili hrníčky a kdybychom si každý měsíc do hrníčku dávali 2 000 Kč, budeme mít po nějaké době naspořeno na to, co potřebujeme. Budeme mít třeba nějaké to přilepšení k důchodu.

Při ukládání 2 000 Kč měsíčně do hrníčku po dobu 10 let budeme mít našetřeno 240 000 Kč. Třeba na auto. Pokud nám tato částka nestačí, budeme muset dávat více. Jsou to velmi jednoduché počty.

Tato cesta je schůdná, ale drahá.

Investice (peníze) jsou od toho, abychom si mohli koupit to, co potřebujeme. Investujeme proto, abychom peníze ochránili před znehodnocením a abychom je rozmnožili, abychom dosáhli zisku. Právě díky zisku se budeme k cíli přibližovat rychleji.

Nejlépe si to ukážeme na příkladu.

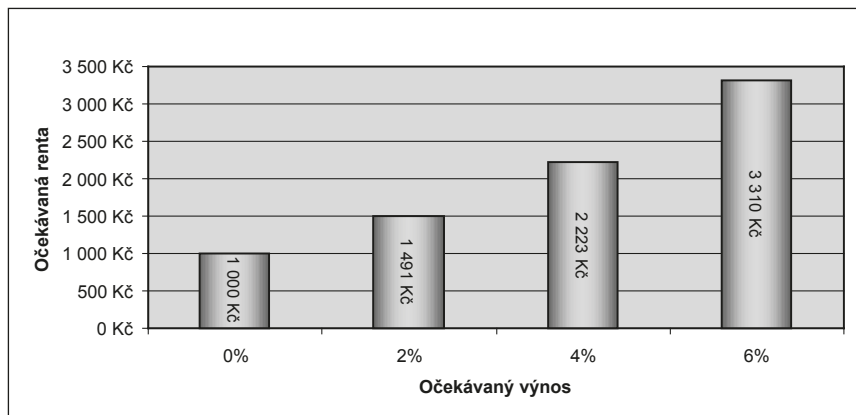
Příklad 1

Budeme si odkládat od 45 do 65 let 1 000 Kč měsíčně na důchod. Pak si budeme chtít peníze vybírat a užívat. Výše renty, kterou můžeme očekávat, je závislá na zhodnocení, kterého dosáhneme. (viz graf)

Pokud bychom použili opravdu jenom hrníčky a nedosáhli žádného výnosu, dostali bychom takovou rentu, která odpovídá spořené částce. 20 let vkládáme 1 000 Kč měsíčně, proto také 20 let můžeme vybírat 1 000 Kč měsíčně.

---

⁵ Pokud budeme chtít poradit s tím, jaké auto si máme koupit, musíme si nejprve ujasnit zadání, co vlastně hledáme. Těžko si můžeme chtít nechat poradit, když si budeme chtít koupit „nějaké auto“. Jakmile budeme vědět, že chceme auto pro 5člennou rodinu a budeme jezdit každý týden na chalupu a v létě v zimě do Alp, už je to zadání, se kterým se dá pracovat.

Graf 3 Očekávaná výše renty při různém dosaženém výnosu. (Při vkladu 1 000 Kč měsíčně, době investice 20 let a době pobírání renty 20 let)

V praxi musíme ještě zohlednit inflaci, která nám bude peníze znehodnocovat. Peníze v hrnčičích by nám prodělávaly.

V moderní době se místo hrnčičů používají spořicí účty. Ty v průměru nepřinesou žádný výnos. Jejich výnos je totiž pohlcen inflací. Z hlediska reálného zhodnocení je výnos nula⁶.

Tato situace se týká velmi opatrného investora, který nechce jít do žádného investičního rizika. Nechce připustit žádné kolísání hodnoty svých peněz. Chce vidět každý měsíc, jak mu narůstá hodnota jeho majetku, a chce vědět, kolik peněz na účtu za měsíc bude.

Když půjdeme do většího rizika, máme šanci dosáhnout vyššího výnosu a díky tomu budeme moci pobírat vyšší rentu.

Při výnosu 2 % nad inflaci bude renta skoro o 50 % vyšší. Takového výnosu dosahuje investor, když používá výnosnějších produktů, než jsou spořicí účty. Může se jednat např. o stavební spoření, smíšené fondy, dluhopisové fondy a podobně.

Při výnosu 4 % nad inflaci je renta více než dvojnásobná. A při výnosu 6 % je renta více než trojnásobná. Zde už ale musíme podstoupit vyšší

⁶ To platí pro dlouhodobý průměr. Někdy jsou sazby vkladů nad inflací, jindy jsou pod inflací.

riziko kolísání. Musíme naši investici dovolit, aby občas poklesla a nás to neděsilo. Také nebudeme vědět, jakou hodnotu bude mít za měsíc nebo za rok. I zde bude nejistota.

Vraťme se k paralele s našimi předky – zemědělci. Nulového výnosu dosáhne ten, kdo si dokáže uchovat úrodu na příští léta a dokáže ji ochránit před znehodnocením – myšmi a plísněmi. V hubených letech si bude moci spotřebovat přesně to, co si uložil.

Zajímavějšího výnosu dosáhne ten, kdo část úrody zasadí, počká si a pak sklídí. Asi se mu povede obilí rozmnožit. Podstupuje ale riziko, že se mu to nepodaří. Že bude sucho, povodeň, krupobití a úroda nebude.

Úplně nejhůř dopadne ten, kdo veškerou svoji úrodu spotřebuje hned a nic si neodloží. Chvilku se bude mít lépe, ale jakmile přijdou hubená léta, bude se muset uskrovnit.

1.2 Co řešit ještě před investováním

Před investováním si musíme ujasnit finanční cíle, ke kterým chceme směřovat. Než ale začneme investovat, musíme ošetřit další rizika, která by nám mohla naši investici ohrozit. Do investic se pusťte až v okamžiku, kdy máte vyřešené následující věci: likvidní rezervu a zajištění.

1.2.1 Likvidní rezerva

Jeden z hrníčků musí mít nápis „likvidní rezerva“. Tento hrníček funguje pro všechny drobné finanční problémy, když potřebujeme sáhnout do rezervy. Mohou to být nečekané výdaje nebo se může jednat o výpadek příjmů. Třeba ztráta práce na 3 měsíce nebo delší nemoc.

Absence takového hrníčku by mohla naše investice ohrozit. Mohlo by se totiž klidně stát, že budeme mít investováno střednědobě a dlouhodobě a najednou přijde nečekaný výdaj.

Např. porucha auta, náklady na opravu 50 000 Kč. Z jedné výplaty to nezaplatíme, proto budeme hledat zdroje v našich hrníčcích. A pokud budeme mít investováno dlouhodobě, riskujeme, že

- peníze budou nedobytné na stavebním spoření⁷ nebo

---

⁷ Budou se moci vybrat, ale ztratíme státní podporu.

- budeme muset rušit investice do fondů, kde jsme zaplatili vstupní poplatek 5 % a hodnota fondů klesla o dalších 5 %.

Vytvoření hrníčku s nápisem „likvidní rezerva“ nám umožní v klidu použít střednědobé a dlouhodobé investice. Nemusíme u nich pak přemýšlet, co by se stalo, kdyby...

Do tohoto hrníčku se doporučuje uložit 6násobek měsíčních výdajů.

Likvidní rezerva nám velmi zpříjemní finanční život. Sejme z nás tíhu okamžiků, kdy zjistíme: „Průšvih, na to nemám finance!“ Peníze nám budou diktovat, co máme, nebo nemáme v životě dělat. Jestli si můžeme dovolit změnit práci nebo jestli si můžeme „dovolit být nemocní“.

1.2.2 Zajištění

Investujeme proto, abychom měli dost peněz na splnění finančních cílů. Splnění cílů je závislé na našem majetku a na našem příjmu. Ztráta příjmu nebo majetku splnění cílů znemožní.

V hrníčku máme naspořeno na koupi auta. Konečně. Už se těšíme, až si ho koupíme, a najednou nám dům vytopí velká voda. Místo koupě auta úspory padnou na zařizování nové domácnosti.

Před tím, než budeme investovat, bychom měli mít zajištěn majetek a příjem. Drobné ztráty se typicky zajišťují likvidní rezervou – dočasná ztráta práce, krátkodobá nemoc, škody na majetku menší hodnoty. Velké ztráty se nejčastěji zajišťují pojistkami – **nemovitost, domácnost, úmrtí nebo invalidita živitele** a podobně.

1.3 Výnos a riziko

Celá problematika investování je o vztahu výnosu a rizika. Co ale rozumíme pod pojmem „riziko“ a jak ho chápeme?

1.3.1 Neznalý investor chce co nejvyšší výnos

Když se ptáme zájemců o investice, jaký by chtěli výnos, spontánně odpoví: „Co nejvyšší“. Samozřejmě. Je to lákavé.